

Ramadāna
Mēneša Gavēnis

Tulkojusi Leila Strūberga

Ramadāna mēneša gavēnis

Ramadāna Mēneša Gavēnis

Tulkojusi Ilze Leila Strūberga

2011

Pārbaude: islammuslim.lv

Hadīsu atsauces: UMMA LV

SATURA RĀDĪTĀJS

SATURA RĀDĪTĀJS.....	2
IEVADS.....	3
PIRMS GAVĒŅA	5
RAMADĀNA SĀKUMS.....	6
LAIKS NO SUHŪRA LĪDZ FADŽR LŪGŠANAI	8
MUSLIMU PIENĀKUMI	8
LŪGŠANAS.....	10
ZAKĀ.....	11
GAVĒŠANA.....	11
RAMADĀNA LABUMS UN ETIKETE	12
RAMADĀNA GAVĒŅA LĪMEŅI.....	14
DAŽĀDAS SITUĀCIJAS	16
SVARĪGI AIZRĀDĪJUMI	18
KAS NEANULĒ GAVĒŅI?	19
KAS ANULĒ GAVĒŅI?	23
NODOMS GAVĒŅA LAIKĀ.....	24
KĀDĀ VECUMĀ UZSĀK GAVĒT?.....	25
GAVĒNIS SIEVIETĒM.....	26
GRŪTNIECES UN ZĪDĪTĀJAS.....	27
CEĻOTĀJA GAVĒNIS.....	28
SLIMNIEKA GAVĒNIS	29
PAPILDUS LŪGŠANAS.....	31
I`TIKĀF	35
BEIDZOT RAMADĀNA GAVĒŅI	36
ĪD AL-FITR	37
„ĪD AL FITR” SVĒTKU LŪGŠANA.....	38
SEŠU DIENU GAVĒNIS ŠAVVĀĻA MĒNESĪ	40

Ramadāna mēneša gavēnis

IEVADS

Ramadāns ir devītais mēnesis Islāma mēness kalendārā. Gavēnis šai mēnesī ir obligāts katram musulmam. Ibn Umar stāstīja, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Islāms būvēts uz piecām lietām:

- Apliecinājumu, ka nekas nav pielūgsmes vērts, izņemot Allāhu un ka Muhammeds ir Allāha Vēstnesis;
- Piecu obligāto ikdienas lūgšanu pildīšana;
- Zakā maksāšana;
- Došanās svētceļojumā uz Ka`abu;
- Gavēšana ramadāna mēnesī.” (Bukhārī 8 (8))

Ramadāns ir laiks, kad muslīmi visā pasaulē kopēji kā viena kopiena nododas kopējam gavēnim, lūgšanām, Dieva pieminēšanai un slavēšanai. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Tas, kurš ir gavējis ramadāna laikā, pārpilns ar ticību un cerību iegūt Allāha balvu, tam Allāhs atlaidīs viņa iepriekšējos grēkus. Tas, kurš lūgšanās pavadīs *leilat-ul-kadr* nakti pārpilns ar ticību un cerību iegūt Allāha balvu, tam Allāhs atlaidīs viņa iepriekšējos grēkus.” (Abū Dāvūd (1372) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Ir zināms, ka daudzi no patiesiem ticīgiem pēc ramadāna gavēņa beigām, pusgada laikā lūdz Allāhu, lai Viņš pieņem viņu gavēni un atlikušos piecus mēnešus tie lūdz, lai Allāhs dod viņiem iespēju veikt lielo pielūgšanu, kura ir gavēnis šai svētajā mēnesī.

Šis ir vienīgais no darbiem, ko cilvēks var dot tikai Allāham, tā arī ir galvenā atšķirība no citiem labiem darbiem vai gavēņiem – tajos cilvēks gavē sev, lai iegūtu labumus, nopelnītu „plusiņus”, izpirktu grēkus u.tml. Tāpēc Allāhs īpaši sargā šo mēnesi. Paradīzes vārti atveras, jo šajā mēnesī cilvēki vairāk cenšas darīt labu darbu, pielūdz

Ramadāna mēneša gavēnis

Allāhu vairāk nekā citos mēnešos. Tas fakts, ka Paradīzes vārti atveras, vēl papildus iedvesmo uz labiem darbiem. Savukārt Elles vārti aizveras, jo cilvēki cenšas pēc iespējas mazāk darīt sliktus darbus nekā citos mēnešos. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Kad pirmajā ramadāna naktī atveras paradīzes vārti, tad neviens no tiem vairs neaizveras. Elles vārti savukārt aizveras un neviens no tiem neatveras, bet uz sātaniem tiek uzliktas važas. Saucējs ziņos: „Ej uz priekšu, tas, kurš vēlas labu! Apstājies, tas, kurš vēlas ļaunu! Allāhs atbrīvos no uguns cilvēkus!” Un tā būs katru nakti.” (Ibn Mādžah (1642) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Par šo mēnesi ir īpašs atalgojums, cik liels zina tikai Allāhs, jo tikai Viņš zina vai gavētājs patiešām gavē, kādi ir viņa nopelni un cik liela ir viņa mīlestība pret Allāhu.

"Patiesi, musulmiem un muslimām (Dievam padevīgajiem un padevīgajām), ticīgajiem un ticīgajām, patiesajiem un patiesajām, pacietīgajiem un pacietīgajām, pazemīgajiem un pazemīgajām, žēlastības dāvanas dodošajiem un dodošajām, gavējošajiem un gavējošajām, savus dzimumorgānus pieskatošajiem un pieskatošajām, pieminošajiem un pieminošajām Allāhu daudz, – Allāhs sagatavoja viņiem piedošanu un milzīgu atalgojumu." (33:35)

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Varenais un Spēcīgais Allāhs saka: „Jebkura Ādama dēla rīcība pavairošies [vismaz] desmitkārtīgi un līdz pat septiņsimt reižu gavēņa laikā. Šis gavēnis tiek veikts Manis dēļ un es apbalvošu to, kurš atteiksies no kaisles, ēdiena un dzēriena Manis dēļ. Gavētājam ir divas laimes – viena izbeidzot gavēni, otrs laime būs satiekot Savu Pavēlnieku. Gavētāja mutes smarža Allāham ir tīkamāka nekā muskusa aromāts.” (Ahmad (7607), Šuaib Arnāut klasificēja kā atbilstošu Bukhārī un Muslim autentiskuma noteikumiem)

Sahl ziņoja, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Patiesi, ir Paradīzē tādi vārti, kuri saucas „Ar – Rajjān”, caur kuriem Tiesas Dienā ieies gavētāji. Neizies caur šiem vārtiem neviens cits, izņemot viņus. Tiks jautāts: „Kur ir gavētāji?” – un viņi piecelsies un neieies cauri šiem vārtiem neviens, izņemot viņus. Pēc tam, kad viņi ieies, šie vārti tika aiztaisīti un vairs neviens neieies pa tiem.” (Bukhārī 872 (1896))

Ramadāna mēneša gavēnis

Šis mēnesis ir svētīts un patiesi ticīgie šai laikā izveido īpašu saikni ar Dievu, tā tiekot vajā no šīs pasaules ļaunumiem.

Ramadāna laikā Allāhs nosūtīja Kurānu uz pirmo debesu līmeni, no kura eņģelis Gabriels nodeva to pēdējam Allāha sūtnim – Pravietim Muhammadam (miers viņam un Dieva svētība).

"Ramadāna mēnesis ir tas, kurā tika nosūtīts Kurāns būt par rādītāju ļaudīm un skaidrām vadības un nošķiršanas zīmēm." (2:185)

Patiesi ticīgais izjūt lielu prieku un nepacietību, gaidot šo mēnesi, jo zina patieso tā vērtību.

"Saki: „Ar Allāha devību un Viņa žēlastību!” Lai viņi par to priecājas – tas ir labāk par to, ko viņi uzkrāj." (10:58)

Katrs saņems pēc nopelniem. Allāhs neaizmirsīs nevienu.

"Bet tas, kurš izdara kaut ko no labiem darbiem, būtu viņš vīrietis, vai sieviete, un ticīgs būdams – viņi ir tie, kas ieies Paradīzē un viņiem nenodarīs netaisnību pat dateles kauliņa plēves [svarā]." (4:124)

Un Allāhs zina labāk.

Muslims nebeidz slavēt Allāhu beidzoties ramadāna gavēnim. Viņš turpina to visu savu dzīvi, līdz nāves stundai.

"Un pielūdz savu Kungu, iekams nenāks pie tevis pārlicība (t.i. nāve)." (15:99)

"Jūs, kuri noticēja! Bijājiēt Allāhu kā Viņam pienākas un nemirstiet izņemot kā muslimi (Dievam padevīgie)." (3:102)

PIRMS GAVĒŅA

- Grēku nožēlošana

Ramadāna mēneša gavēnis

Grēku nožēlošana ir jāveic regulāri, bet pirms ramadāna gavēņa ir jāpasteidzas, lai varētu šo skaisto mēnesi sagaidīt ar tīru sirdi un pilnībā nodoties Allāha slavēšanai un pielūgšanai.

"(..) Vērsieties pie Allāha grupā, ticīgie! Lai jūs būtu veiksmīgi." (24:31)

Al Agharra Ibn Jāsar ziņoja, ka Praviētis (lai viņam miers un Dieva svētība) ir teicis: „Cilvēki! Vērsieties pie Allāha ar grēku nožēlošanu, patiesi es vēršos pie Viņa (Allāha) ar grēku nožēlošanu simts reižudienā”. (Muslim 2702 (42))

- Zināšanu papildināšana par ramadāna gavēņa noteikumiem;
- Zināšanu nodošana tuviniekiem;
- Iespējamo darbu pabeigšana, lai tie netraucētu gavēt.

RAMADĀNA SĀKUMS

Gavēšanu uzsāk un nobeidz, balstoties uz mēness kalendāru. Praviēša (miers viņam un Dieva svētība) hadīsi liecina:

Ja viens uzticams cilvēks šaabāna (8. mēness kalendāra mēnesis) mēneša trīsdesmitā datuma naktī pēc saulrieta ieraudzīs jaunu mēnesi, tad tas norādīs uz to, ka ir sācies ramadāna mēnesis.

Ja divi uzticami cilvēki ramadāna (9. mēness kalendāra mēnesis) mēneša trīsdesmitajā datuma naktī, pēc saulrieta ieraudzīs jaunu mēnesi, tad tas norādīs uz to, ka ramadāns ir beidzies un sācies nākamais mēnesis.

Nav vajadzības skaitīt laiku, cik ilgi paliek mēness pēc saules aušanas, vai tas ir divdesmit minūtes vai vairāk vai mazāk. Tas tiek paskaidrots ar to, ka autentiskos hadīsos izpaliek kaut kādi pierādījumi par to, ka minūtēs ir nosakāms mēneša riets pēc saules aušanas. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Lai muslimi gavē,

Ramadāna mēneša gavēnis

ieraugot jaunu mēnesi un beidz gavēt ieraugot jaunu mēnesi. Ja tas ir palicis no tiem slēpts, lai skaita trīsdesmit šaabāna mēneša dienas”.

Gavēņa laiku nevar noteikt, matemātiski aprēķinot noteikto datumu. Mēnešiem nav vienāds dienu skaits, rezultātā, matemātiski aprēķinot, var pielaist kļūdu. Un Allāhs zina labāk.

Abū Hureira hadīsā Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Negavējiet, pirms neesat ieraudzījuši jaunu mēnesi un ne beidziet gavēt, pirms neesat ieraudzījuši jaunu mēnesi, bet, ja [laiks] būs mākoņains–saskaitiet dienas”. (Bukhārī (1906))

Gavēnis visās valstīs nesākas vienā datumā. Dažādās valstīs pusmēness parādās dažādos laikos, tāpēc ir jāievēro pusmēness parādīšanās fakts atsevišķā vai vairākās valstīs, ja tas ir tajās vienāds. Ja pusmēness parādīšanās atšķiras no kaimiņvalsts laika, tad ir jāievēro tas laiks, kāds ir valstī, kurā muslims atrodas gavēšanas laikā.

"Tāpēc tas no jums, kurš sastapa šo mēnesi, lai tajā gavē." (2:185)

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „ Ja jūs ieraugāt to, tad gavējiet un, ja jūs ieraugāt to, tad izbeidziet gavēt”.(Bukhārī (1909) un Muslim (1080))

Gavēņa laikā, mainot atrašanās vietu, beidz gavēni tai laikā, kad beidz jaunā atrašanās vietā, neskatoties uz to, ka kopējās gavēšanas dienas pārsniedz trīsdesmit, jo izbeigt gavēt var tikai kopā ar pārējiem muslimiem vietā, kur atrodas ceļotājs. Tomēr, ja kopējās gavēņa dienas nerasniedz divdesmit deviņas, tad ir jāturpina gavēt, līdz ir sasniegts minimums – 29 dienas. (Abdulazīz ibn Abdullāh ibn Bāz)

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Gavēnis tai dienā, kad jūs gavējat, bet gavēņa izbeigšana tajā dienā, kad jūs izbeidzat gavēni, bet upurēšana tai dienā, kad jūs upurējat”.(Tirmīzī (697) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Gavēt katru gadu trīsdesmit dienas, neņemot vērā katra gada atšķirības, ir reliģisks jaunievedums. Ja muslims neņem vērā katra gada atšķirības un vienādi visus gadus gavē 30 dienas, tad viņš ir pārkāpis Praviēša (miers viņam un Dieva svētība) Sunnu un

Ramadāna mēneša gavēnis

ieviesis reliģisko jaunievedumu, kas ir stingri aizliegts Islāmā. (Abdulazīz ibn Abdullāh ibn Bāz)

"Sekojiet tam, kas jums nosūtīts no jūsu Kunga, un nesejojiet citiem palīgiem, izņemot Viņu." (7:3)

LAIKS NO SUHŪRA (DIEVA SVĒTĪTĀM BROKASTĪM PIRMS GAVĒŅA) LĪDZ FADŽR LŪGŠANAI

Zaid Ibn Sābit stāsta: "Reiz ramadāna laikā mēs kopā ar Pravieti (miers viņam un Dieva svētība) paēdām pirms saullēkta un pēc tam viņš nostājās uz lūgšanu." (Bukhārī (1921) u.c.)

Anas stāsta: „Es jautāju: „Cik laikam ir jāpaiet starp azānu un suhūru?” Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) atbildēja: „Tik daudz, ka varētu noskaitīt piecdesmit ājas.” (Bukhārī 886 (1921))

Un Allāhs zina labāk.

MUSLIMU PIENĀKUMI

Jebkuram ticīgam ir jābūt pateicīgam Allāham par labestību, ka viņam ir dota šī iespēja, viņam pilnībā ir jāuztver ramadāna gavēnis. Izrādot padevību, viņam ir jāsteidz izpildīt visi ticības pienākumi, izvairoties no visa ļaunā, centīgi sekojot visam tam, ko Allāhs viņam ir licis darīt.

Ramadāna laikā obligāti:

- Rūpīgi jāievēro viss noteiktais un jācenšas izvairīties no jebkuras aizliegtas darbības;
- Jāatsakās no meliem, aprunāšanas, apmelošanas, viltus un citiem aizliegtiem vārdiem un darbiem; Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja cilvēks nav pārtraucis aprunāt un rīkoties atbilstoši, tad Allāham nav vajadzīgs, lai viņš pārtrauc ēst un dzert.” (Bukhārī (1903) u.c.)

Ramadāna mēneša gavēnis

Ramadāna laikā ieteicams:

- Veikt pēc iespējas vairāk pielūgsmes.
- Censties izvairīties darīt jebkurus cilvēka necienīgus darbus.

Šai svētītā mēnesī musulmiem šarīa liek centīgi veikt dažādus reliģiozus pielūgšanas, tās sevī iekļauj:

- Izpildīt papildus lūgšanas;
- Pārdomājot un izprotot lasīt Korānu;
- Daudz slavināt Allāhu (*tasbīh - subhānallāh*);
- Atkārtot „nekas nav pielūgsmes vērts izņemot Allāhs”;
- Godināt Allāhu (*takbīr - Allāhu akbar*);
- Slavināt un pateikties Allāham (*tahmīd - al hamdu lillāh*);
- Lūgt Viņam grēku piedošanu;
- Vērsties pie Viņa ar lūgšanām;
- Pavēlēt labo un aizliegt noraidāmo;
- Piesaukt Allāhu;
- Pabarot nabadzīgos;
- Cienīt un mīlēt vecākus;
- Nostiprināt radniecīgas saites;
- Cienīt kaimiņu;

Ramadāna mēneša gavēnis

- Apciemot slimos;
- Kā arī veikt citus iespējamus labos darbus.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Mazais svētceļojums (umra) ramadāna laikā, pielīdzinās lielajam svētceļojumam (hadž).” (Ahmad (14795) u.c. Šuaib Arnāūt, Husein Salīm Asad un Albānī klasificēja kā autentisku)

Vēl viņš ir teicis „Mazais svētceļojums (umra) ramadāna laikā, pielīdzinās lielajam svētceļojumam kopā ar mani”.(Bukhārī 1863 (1864))

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Tas, kurš ir pieļāvis pārestību pret savu brāli, lai izlabo to šodien, pirms par to viņam tiek prasīts dienā, kurā nav ne dināra, ne dirhama. Ja viņam ir labie darbi, tad tiks paņemti no tiem, tik lielā mērā, cik lielā mērā tika nodarīta pārestība. Ja viņam nav labo darbu, tad tiks paņemti sliktie darbi no pāridarījuma upura un pierakstīti viņam”. (Musnad ibn Al-Džaad (2771) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

LŪGŠANAS

Īpaši svarīgas ir piecas obligātās ikdienas lūgšanas, kuras ir svarīgākās no Islāma praksēm pēc šahādas pateikšanas. Katra muslima pienākums ir šo obligāto lūgšanu pildīšana norādītā veidā un laikā ar pienācīgu pārliecību un pazemību. Muslima pienākums ir ne tikai izpildīt visas obligātās ikdienas lūgšanas vai papildus lūgšanas, bet pildīt tās ar iekšēju pārliecību un pienācīgu koncentrāciju procesam un tekstam.

Pārliecība ir viena no lūgšanas pamatakmeņiem. Tā netiks pieņemta bez iekšējas pārliecības, tā izpaužas nesasteigtā lūgšanā, lai visas kustības tiktu veiktas līdz galam un teksts izteikts skaidri, nesaraustīti un pabeigts līdz galam.

Viens no svarīgākiem pienākumiem vīriešiem ir lūgšanu pildīšana masdžidās. Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Derība starp mums un viņiem ir lūgšana, tāpēc tas, kurš to pārtrauca veikt, tas ir kritis neticībā”.(Ibn Mādžah (1079) u.c. Šuaib Arnāūt un Albānī klasificēja kā autentisku)

Ramadāna mēneša gavēnis

ZAKĀ

Nākamais no svarīgiem reliģioziem noteikumiem ir zakā izmaksāšana. Kurānā un sunnā ir teikts, ka tas, kurš neizmaksās zakā no sava īpašuma, tiks pakļauts mocībām Tiesas Dienā.

GAVĒŠANA

Visbeidzot trešais no ticības noteikumiem ir gavēšana ramadāna laikā. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Islāms turas uz pieciem balstiem. Tā ir liecība, ka „nav nekas pielūgsmes vērts izņemot Allāhu, un Muhammads ir Allāha Praviētis”, ikdienas lūgšanu veikšana, zakā nomaksāšana, gavēnis ramadāna laikā un svētceļojums uz Ka`abu”.(Bukhārī 8 (8))

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Gavēnis ir vairogš, gavēņa dienā neviens no jums nedrīkst runāt rupjības vai kliegt mežonīgā balsī. Ja ar gavējošo kāds kausies vai to apvainos, lai tas saka „Es gavēju!” (Bukhārī (1894) un Muslim (1151))

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja cilvēks nepārtrauca aprunāt un neuzvedas atbilstoši, tad Allāham nav vajadzīgs, lai viņš pārtrauc ēst un dzert.”(Bukhārī (1903) u.c.)

No šiem un citiem tekstiem ir skaidrs, ka gavējošam ir visādi jāizvairās pārkāpt to, ko Allāhs ir aizliedzis un ievērot to, ko Allāhs ir licis. Tā tiek sasniegts grēku atlāišanas mērķis, atbrīvošanās no uguns, gavēņa pieņemšana un ikdienas obligāto lūgšanu veikšana. Muslīma pienākums ir ievērot gavēni, pareizu iemeslu vadītām (patiesai ticībai un cerībai iegūt Allāha balvu), nevis liekulīgi, vēloties iegūt autoritāti, atdarinot citus, sekojot radnieku piemēram vai tiem cilvēkiem, kuru sabiedrībā viņš atrodas. Līdzīgi ir ar pārējiem reliģioziem pienākumiem, tos ir jāveic pareizu iemeslu vadītām.

Un Allāhs zina labāk.

Ramadāna mēneša gavēnis

RAMADĀNA LABUMS UN ETIĶETE

Sociālais labums

Gavējot ramadāna mēnesī, muslims izjūt, ka ir viena kopiena, jo ēd un gavē visi vienā laikā. Bagātais labāk izprot nabadzīgā ikdienu. Gavēnis mazina sātana kārdinājuma un intrigu draudus. Ramadāna laikā cilvēks vairāk izjūt bailes no Allāha dusmām.

Veselība

Ramadāna laikā katrs muslims uzlabo savu veselību, attīrās no liekā, noņem liekos kilogramus, iemācās sevi kontrolēt. Pārēšanās nemazina nogavētās dienas sasniegumus, tomēr ir ieteicams ievērot mēru.

„Ādama dēli! Nemiet savus rotājumus (velciet tīras drēbes) katrā lūgšanas vietā un laikā. Ēdiet un dzeriet, bet neieejiet pārmērībās, jo Viņš nemīl pārmērīgos.”(7:31)

Pārmērība pati par sevi ir nosodāma, bet taupība ir puse no dzīves. Ja cilvēkiem ir kas par daudz, labāk to ir ziedot. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) šā gavēņa laikā pirms saullēkta ēda tikai nedaudz ēdiena, lai būtu spēks izturēt dienu un pēc saullēkta ievēroja mērenību, izvairīdamies no pārēšanās.

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „(..) Pietiek Ādama dēlam pāris kumosu ēdiena, pateicoties kuriem viņš spēs uzturēt savus spēkus, bet ja nu ir nepieciešams ēst vairāk, lai trešdaļa no kuņģa ir ēdienam, trešdaļa – dzērienam un trešdaļa – gaisam, lai viegli elpot.” (Ahmad (17182) u.c. Albānī nosauca par autentisku pateicoties vairākām hadīsa ķēdēm)

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) parasti gavējot pirms lūgšanas iztika ar dažām nepāra skaita datelēm un glāzi ūdens.

Fiziskā līmenī

Gavēnis iedarbojas uz neurotransmiteru – ķīmisko impulsu raidītāju starp nervu šūnām un sekmē endorfina – „laimes hormona” izdalīšanos. Gavēņa laikā cilvēks izlieto sakrāto

Ramadāna mēneša gavēnis

holesterīnu, kas samazina infarkta risku. Gavēnis bez garīgā aspekta nav pilnvērtīgs, ja nav dvēseliskās puses, gavēnis var pārvērsties par parastu organisma novājināšanu.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Cik tādu cilvēku, kuri nesaņem no gavēņa neko, izņemot badu.” (Ibn Mādžah (1690) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Suhūrs – Dieva svētība

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ēdiet pirms saullēkta, jo suhurā ir Dieva žēlastība”. (Bukhārī 887 (1923))

Suhūrs satur divu veidu svētības: šarīas svētību un ķermeņa svētību.

Šarīas svētība - cilvēks izpilda Pravieša (miers viņam un Dieva svētība) noteikto un ņem no viņa piemēru.

Ķermeņa svētība - gavētājs ēd un dzer pirms gavēšanas un tas dod ķermenim spēku izturēt šo pārbaudījumu. Gavētājam ir jāatturas no ēdiena izdzirdot fadžr azānu (aicinājumu uz lūgšanu). Izdzirdot fadžr azānu ir jāpārtrauc suhūr (laiks pirms rītausmas ramadāna mēneša laikā, kad muslims var ēst brokastis). Muslims var atļauties vēl ko ieēst, iedzert tikai situācijā, kad ir pārliecināts, ka uz lūgšanu aicina pirms rītausmas (pirmais azāns ramadāna gavēņa laikā). Nav ļaunuma tajā, ja cilvēks kaut ko ieēd vai iedzer azāna laikā, nezinādams, ka ir iestājusies rītausma.

"Ēdiet un dzeriet, līdz spēsiet atšķirt balto diegu (rītausmas gaismas strīpu pie apvāršņa) no melnā diega (nakts tumsas)." (2:187)

Neatkarīgi no tā katram ticīgajam ir jāargā savs gavēnis un jābūt uzmanīgiem, tas nozīmē jāatturas no ēšanas un dzeršanas izdzirdot aicinājumu uz lūgšanu. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Ramadāna mēneša gavēnis

Jāsteidzas pabeigt gavēnis

Sasija Ibn Sa`da ziņo, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Cilvēki nezaudēs labumu tik ilgi, kamēr nepārtrauks ātri izbeigt gavēni (t.i. tūlīt pēc saulrieta).” (Bukhārī 903 (1957))

Duā beidzot gavēni

- Es gavēju Tev un es ticu Tev un pārtraucu manu gavēni kopā ar Tevi. (*Allāhumma innī Laka sumtu wa bika āmantu wa alā rizqika aftartu.*)
- Slāpes ir aizgājušas, vēnās ir valgme un atlīdzība ir saņemta, ar Allāha palīdzību! (*Zahaba z-zama'u wa b-tallati l-urruqu, wa sabata l-ajru inšāa-llāh.*)

Izlaisto ramadāna gavēņa dienu izpirkšanu nav ieteicams atlikt

Abū Salāmī ziņoja: “Es esmu dzirdējis, kā Āiša teica: „ Man bija palikušas izlaistas dienas ramadānā un es varēju tās atgavēt tikai šaabāna mēnesī.” (Bukhārī (1849) un Muslim (1146))

Ibn Hadžar teica: „No Āišas tiekšanās atgavēt izlaistās ramadāna dienas šaabāna mēnesī var secināt, ka nedrīkst atstāt negavētās dienas no iepriekšējā ramadāna līdz nākamā ramadāna sākumam”. (Sharh Saheeh Al-Bukhārī, 4 (191))

Un Allāhs zina labāk.

RAMADĀNA GAVĒŅA LĪMEŅI

Fizioloģiskais līmenis

Šajā līmenī cilvēks cenšas kontrolēt savus seksuālos instinktus un uzbudinājumu. Gavēnis sekmē ne tikai fizisko, bet arī psiholoģisko uzbudinājuma samazināšanos, jo gavētājs ir spiests vairīties no visa, kas var viņā izraisīt seksuālu uzbudinājumu.

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: "Jaunieši! Lai tie, kuri var precēties, noteikti to izdara! Jo tas noturēs skatienu no grēka un palīdzēs palikt dievbijīgam. Kurš

Ramadāna mēneša gavēnis

to nespēj izdarīt, lai gavē. Jo tas palīdzēs viņam dominēt pār savu kārdinājumu." (Dārimī (2212) Husein Salīm Asad, Šuaib Arnāūt un Albānī klasificēja kā autentisku)

Tas, kurš spēj atturēties no intīmas tuvības gavēņa laikā, tam nebūs grūti atturēties no aizliegtām seksuālām attiecībām citā laikā.

Emocionālais līmenis

Šajā līmenī cilvēks mācās saturēt negatīvās emocijas, kas ir prātā un sirdī. Viena no visiznīcinošākām emocijām ir dusmas. Gavēnis palīdz ar to tikt galā. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: "Kad kāds no jums gavē, lai izvairās no necienīgiem darbiem un liekām sarunām. Bet ja kāds sāks ar viņu kauties vai strīdēties ar to, lai saka: „Es gavēju!”" (Bukhārī (1894) un Muslim (1151))

Attiecīgi šajā līmenī gavētājam ir jāatturas no jebkurām negatīvām emocijām: bezjēdzīgām sarunām un karstiem strīdiem. Pat tad, ja gavētājs ir pārliecināts, ka viņam ir taisnība, pārtraucot strīdu, viņš tikai uzvarēs.

Gavēņa laikā ir jāiznīcina arī skaudība.

Psiholoģiskais līmenis

Šajā līmenī cilvēkam ir jāmācās tikt galā ar skopumu. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja cilvēks nav pārtraucis aprunāt un rīkoties atbilstoši, tad Allāham nav vajadzīgs, lai viņš pārtrauc ēst un dzert.”(Bukhārī (1903) u.c.)

Mūsdienās, kad viss pasaulē ir radīts, lai apmierinātu jebkuru prasību un cilvēka vēlmi, pie tam nekavējoties, spēja pagaidīt ar baudas saņemšanu vai atalgojumu – patiesi ir novērtējama. Jo te ir nepieciešama pacietība. Gavēnis ir lieliska iespēja iemācīties būt pacietīgiem. Psihologi uzskata, ka dažreiz ir ieteicami norobežoties no materiāliem labumiem. Protams, nav nekas slikts, ja cilvēks izbauda dzīves labumus, vienkārši tiem nevajag kļūt par dzīves jēgu. Gavēnis kā reizi palīdz atbrīvoties no šādām jūtām. Ēdiens, piemēram, - tā daudziem ir bauda. Tādiem cilvēkiem atturēšanās no tā ir ja ne varoņdarbs, tad liels pluss un tas nozīmē – prieks par pašā izturību.

Ramadāna mēneša gavēnis

Garīgais līmenis

Šis ir pats augstākais un vissvarīgākais līmenis. Tajā cilvēks sajūt saikni ar Dievu. Lai uz to paceltos, ir jāatjauno sava apņemšanās pirms katras gavēņa dienas.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja līdz rītausmai cilvēks nav nolēmis gavēt, tad šis gavēnis neskaitās.” (Nasāi (2331) u.c. Husein Salīm Asad un Albānī klasificēja kā autentisku)

Katru vakaru no jauna mēs apņemamies ievērot gavēni. Tā gavēnis neaprobežosies tikai ar atteikšanos no ēdiena, bet pārvērtīsies par kaut ko garīgu. Tieši šajā līmenī gavēnis attīra cilvēka dvēseles.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Kurš patiesi gavē ramadānā un tiecas saņemt atalgojumu no Dieva, tam tiks piedoti iepriekšējie grēki.” (Bukhārī (37) un Muslim (759))

Garīgais līmenis, apvienots ar iepriekšējiem, maina cilvēka iekšējo pasauli: atjauno viņa garīgumu un pārveido viņa būtību. Tāds ir varens atalgojums par pārliecību patiesumu un Dieva glabāšanu savā sirdī.

Un Allāhs zina labāk.

DAŽĀDAS SITUĀCIJAS

Ja kāds redz gavētāju kļūdas pēc ēdot vai dzerot

Šādā situācijā gavētājam ir jāatgādina par gavēni, šāda rīcība ir nosodāma. Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja kāds no jums ir ieraudzījis kaut ko nosodāmu, tad lai izmaina to ar savu roku. Ja to nevar izmainīt ar roku, tad lai izmaina ar vārdiem. Ja nevar izmainīt ar vārdiem, lai izmaina sirdī. Un tā ir vājākā ticība.” (Muslim (49))

Neapstrīdami ēšana vai dzeršana ramadāna mēnesī, dienas laikā ir nosodāma rīcība, tomēr, ja tā ir notikusi aizmāršības dēļ, tad tas nelauž gavēni.

Ramadāna mēneša gavēnis

Savukārt, ja kāds ir noskatījies kā gavētājs pieļauj šo kļūdu un nav atgādinājis par gavēni, tad tā ir nosodāma rīcība.

Sievai drīkst pieskarties dienas laikā, ja tam nav intīma nodoma

Ja pieskaras sievas rokai sarunas laikā un tas nav saistīts ar intīmu nodomu, tad tas nav aizliegts gavēņa laikā. (..)

Āiša stāsta: „Gavēņa laikā Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) nereti apskāva un sabučoja savas sievas, tomēr viņš spēja sevi savaldīt labāk, kā jebkurš no mums.” (Bukhārī 890 (1927))

Ja cilvēks gavē divas diennaktis bez pārtraukuma

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir aizliedzis šādi gavēt, viņš teica: „Ja kāds gribēs turpināt, tad lai turpina līdz saullēktam.” Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) uzstāja uz gavēņa pārtraukšanu pēc saulrieta, teica: „Ar cilvēkiem viss būs kārtībā, ja tie sāk ātri gavēņa pārtraukšanu (pēc saulrieta).” (Bukhārī 1856(1957) un Muslim (1097))

Tai pašā laikā viņš atļāva cilvēkiem turpināt gavēt līdz saullēktam, bet ne ilgāk. Cilvēki jautāja: “O, Praviēti, bet Tu pats turpini?” Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) atbildēja: „Es neesmu tāds kā jūs.” (Muslim (1102))

Ja kāds atliek *ghusl* uz vēlāku laiku

Ir muslimi, kuri atliek *ghusl* uz vēlāku laiku, tas nav aizliegts. Tomēr tiem nevajag atlikt apmazgāšanos uz laiku pēc rītausmas, jo viņam ir pēc *ghusl* jāveic Fadžr lūgšana, kuras laiks ir noteikts starp rītausmu un saullēktu.

Gavēņa laikā ir ļoti svarīgi lūgšanas veikt laicīgi, turklāt vīrietim ir jāpasteidzas, jo ir jāpaspēj aiziet līdz masdžidai (mošejai).

Ramadāna mēneša gavēnis

SVARĪGI AIZRĀDĪJUMI

Ja muslims daudzus gadus apzināti negavē ramadāna laikā

Gavēnis ramadāna laikā ir viens no piecām Islāma pielūgsmes praksēm. Tādam cilvēkam ir no visas sirds jānožēlo šis grēks un jāveic pēc iespējas vairāk labu un Dievam tīkamu darbu, īpaši jāveic papildus lūgšanas. Viņam turpmāk centīgi ir jāpilda visi noteiktās reliģijas pielūgšanas prakses. Daļa zinātnieku uzskata, ka šim cilvēkam netiek pierakstīta atgavēšana, jo noziegums ir tik smags, ka tas atgavēšana nespēs to izpirkt.

Cilvēks, kurš gavē, bet neveic obligātās ikdienas lūgšanas, nav muslims

Piecas ikdienas lūgšanas ir otrs svarīgākais Islāma balsts pēc šahādas. Tas, kurš nelūdzas un ir atmetis lūgšanu savas paviršības dēļ, ir bezdievis, kuru atstāj ārpus muslimu kopienas; šis cilvēks ir arī ticības atkritējs. Viņa gavēnis un žēlastības dāvanas netiek pieņemtas. Netiks arī pieņemts neviens no viņa darbiem.

"Un nekas cits neliedza viņu ziedojumiem būt pieņemtiem, izņemot to, ka viņi nenoticēja Allāham un Viņa sūtnim, un viņi vienmēr nāk uz lūgšanām slinki un tērē tikai ar nepatiku." (9:54)

Šādiem cilvēkiem ir jāsaņemas un jāiet uz kopīgām lūgšanām grupā un viņu sirdīs iemājos stingra apņemšanās veikt lūgšanas gan ramadāna laikā, gan citā laikā. Ja šie cilvēki nožēlos savus grēkus Allāham un parādīs Viņam savu patieso paklausību, tad pēc tā tie kļūs labāki nekā ir bijuši līdz šim.

Lai arī nelūdzošā gavēnis netiek pieņemts, viņam nevajag ieteikt to pārtraukt, jo gavēnis cilvēku pietuvina reliģijai. Ir cerība, ka bailes viņa sirdī atgriezīs cilvēku Islāmā un pie lūgšanu pildīšanas.

Cilvēks, kurš veic piecas obligātās ikdienas lūgšanas tikai ramadāna laikā, cenšas apmānīt Allāhu. Nelaimīgs ir šāds cilvēks, jo atceras par Allāhu tikai ramadāna laikā, viņa gavēnis netiek pieņemts, ja viņš neveic lūgšanu arī citā laikā. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Ramadāna mēneša gavēnis

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Tas, kurš nožēloja grēku, ir kā tas, kuram tā grēka nemaz nebija.” (Ibn Mādžah (4250) u.c. Albānī klasificēja kā labu)

Alkohola lietošana

Lietot alkoholiskos dzērienus ir aizliegts gan ramadāna laikā, gan citā laikā. Tomēr situācijā, kad cilvēks ir iedzēris apreibinošus dzērienus ramadāna gavēņa nakts laikā un pēc tam patiesi nožēlo un lūdz Allāham piedošanu, tad Viņš piedod un gavēnis tiek pieņemts, kā arī šis cilvēks ir pelnījis Allāha atalgojumu par gavēni.

"Jūs, kuri noticēja! Patiesi, gan alkohols, gan azartspēles, gan elku statujas, gan zīlēšanas bultas ir vien sātana netīrie darbi, tāpēc vairieties no tā visa, lai jūs kļūtu veiksmīgi.

Patiesi, sātans ar alkoholu un azartspēlēm vēlas vien radīt naidīgumu un riebumu starp jums un novērst jūs no Allāha pieminēšanās un rituālās lūgšanas. Vai tad jūs neizbeigsiet?" (5:90-91)

Un Allāhs zina labāk.

KAS NEANULĒ GAVĒNI?

Ja aizmirstoties ir ieēsts vai iedzerts, tas neanulē gavēni

Ja gavētājs ir aizmirsis par gavēni un ir kaut ko apēdis vai padzēris, tad tas neanulē gavēni. Ja gavētājs atceras par gavēni ēšanas vai dzeršanas laikā, tad viņam ir jāizspļauj viss apēstais vai izdzertais, kas vēl nav norīts. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Abū Hureira ziņoja, ka Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja gavētājs ir ēdis vai dzēris aizmirdams par gavēni, tad viņa gavēnis nav anulēts, jo viņa upaēdināja un padzirdināja Allāhs.” (Bukhārī 1831(1933) un Muslim (1155))

Ramadāna mēneša gavēnis

Intīmas attiecības ar sievu ramadāna mēnesī (nakts laikā)

Ja precēti cilvēki ir nodevušies intīmām attiecībām ramadāna mēneša nakts laikā vai pēc saulrieta, vai līdz aust saule, tad tajā nav nekā nosodāma.

"Gavēņa nakts laikā jums ir atļauta tuvība ar jūsu sievieti. Viņas ir jūsu apģērbs, un jūs esat viņu apģērbs. Allāhs zina, ka jūs mēdzāt pievilt pašus sevi, tāpēc pieņēma jūsu nožēlu un piedeva jums. Un no šī brīža stājieties tuvās attiecībās ar viņām un tiecieties pie tās, ko jums noteica Allāhs. Ēdiet un dzeriet, līdz spēsiet atšķirt balto diegu (rītausmas gaismas strīpu pie apvāršņa) no melnā diega (nakts tumsas). Pēc tam turpiniet gavēni līdz pat naktij. Un nestājieties tuvās attiecībās ar viņām paliekdami mošejās. Tādas ir Allāha robežas, tāpēc netuvojieties tām. Un tādā veidā Allāhs izskaidro Savas zīmes ļaudīm, lai tie kļūtu dievbijīgi!" (2:187)

Mitrinoša krēma izmantošana neapdraud gavēni

Gavētājs var izmantot jebkurus speciālus ādas krēmus gavēņa laikā, ja tas mitrina ādas virsslāni un neiekļūst organismā. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Hennas izmantošana nelauž gavēni

Matu krāsošana ar hennu ir atļauta, jo tā neatstāj uz cilvēku nekādu negatīvu iespaidu. Arī vudu tiek uzskatīts par derīgu, jo henna ir krāsa, kura neliedz pieeju ādai, tas nozīmē, ka cilvēks var pirms lūgšanas veikt visus nepieciešamos priekšnosacījumus. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Smaržas dienas laikā neapdraud gavēni

Dienas laikā ir atļauts izmantot smaržas vai kādas citas aromātiskas vielas. Izņēmums ir smaržvielas, kuras tiek kūpinātas, jo ieelpojot šos dūmus, tie nonāk līdz vēderam. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Ramadāna mēneša gavēnis

Siekalu rīšana neapdraud gavēni

Cilvēkam gavējot pastiprināti izdalās siekalas, nav grēka tajā, ja tās tiek norītas.

(AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Peldēšanās nelauž gavēni

Gavētājs var peldēties, iet dušā vai kā savādāk atsvaidzināties gavēņa laikā, tas neapdraud gavēni. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) lēja uz galvas ūdeni, lai pasargātu sevi no karstuma un slāpēm, gavēņa laikā.

Ibn Amr gavēņa laikā mērcēja savu apģērbu ūdenī, lai mazinātu karstuma iedarbību vai slāpes. Mitrums neietekmē gavēni, jo tās nav ūdens, kas nokļūst kuņģī. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Gulēšana darba vietā ramadāna mēneša laikā

Gavēni tas neietekmē, jo gavēnis un darba pārtraukšana nav savstarpēji savienots. Tomēr cilvēks, kurš pilda kādu darbu, nedrīkst to pārtraukt, jo viņam par to tiek maksāta alga un darba devējs gaida darba rezultātu. Ir jāpiebilst, ka par šādu gavēni atalgojums būs samazināts, jo gavētājs pieļauj grēku, jo guļ tā vietā, lai izpildītu viņam uzticētu darbu. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Gulēt gavēņa dienas laikā nav aizliegts, bet zaudēts tiek vairāk kā iegūts

Ir divas iespējamās situācijas: Pirmā, kad cilvēks visu dienas laiku noguļ un pamostas tikai uz vakaru, kad ir jāpārtrauc gavēnis. Tas ir noziegums pret sevi, jo cilvēks noguļ lūgšanu laikus un tā izrāda nepaklausību Allāham. Guļot cilvēks grēko un mazina sava gavēņa vērtību. Otrā situācijā cilvēks noguļ visu dienu, bet uz lūgšanu laiku pieceļas un tās nekavē. Tad cilvēks negrēko, tomēr galvenais zaudējums ir nokavētais laiks, kad cilvēks varētu veikt daudz labu darbu un stiprināt savu ticību, tā zaudējot papildus iegūt Allāha žēlastību un labumus. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Ramadāna mēneša gavēnis

Vemšana neanulē gavēni, ja netiek tiši izraisīta

Vemšana neanulē gavēni, jo Dievs prasa no gavētāja tik cik tas ir spējīgs dot. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

"Ne uz vienu dvēseli Allāhs neuzliek vairāk par tās spējām. Tai par labu būs tas, ko viņa nopelnīja, bet tai par ļaunu – tas ko viņa ieguva." (2:286)

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Ja vemšana ir notikusi nejauši, tad no gavētāja netiek prasīts atlīdzināt to, ja vemšana ir izsaukta ar nolūku, tad tas ir jāatlīdzina.”(Ahmad (10468) u.c. Ibn Habbān, Dāroktunī, Hākim, Šuaib Arnāūt un Albānī klasificēja kā autentisku)

Acu vai ausu pilieni gavēņa laikā

Acu vai ausu pilieni nelauž gavēni, jo tie netiek uzskatīt kā ēdiens vai dzēriens, kā arī nonāk organismā ēšanai vai dzeršanai netradicionālā ceļā. Tomēr pastāv neliela daļa zinātnieku, kuri neatbalsta šo viedokli, tāpēc visdrošākais gavētājam būtu lietot šos pilienus diennakts tumšajā laikā. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Injekcijas gavēņa laikā nelauž to, ja tās tiek dotas medicīnisku iemeslu dēļ

Injekcijas, kuras ir ārstējošas un neaizstāj cilvēkam ēdienu vai dzērienu, neapdraud gavēni. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Atliec to, par ko šaubies, un [dari] to, par ko nešaubies.”(Tirmizī (2518) u.c. Husein Salīm Asad, Šuaib Arnāūt, Ahmad Šākir un Albānī klasificēja kā autentisku)

Zobus var tīrīt gavēņa laikā, ja pēc tīrīšanas neizmainās siekalu garša

Zobus var tīrīt gan ramadāna dienas laikā, gan citos gavēņos. Tā ir atļauta Sunna. Hadīsos tiek teikts, ka zobu tīrīšana attīra mutes dobumu, tas ir tīkami Allāham.(Nasāi (5) u.c. Ibn Habbān, Ibn Huzeima, Husein Salīm Asad un Albānī klasificēja kā autentisku)

Ramadāna mēneša gavēnis

Gavētājam ir tiesības izmantot zobu birsti mazgāšanās laikā, pirms lūgšanas, pēc pamošanās, ieejot mājā un citos gadījumos. Tomēr zobu tīrīšana lauž gavēni, ja tā dod blakus garšu siekalām. Tādā gadījumā nedrīkst šādas siekalas rīt, kā arī nedrīkst rīt asinis, ja asiņo smaganas pēc neuzmanīgas zobu tīrīšanas. Nav nekā sliktā, ja gavēņa laikā tiek masēti zobi ar ūdeni vai zobu birsti (iepriekš nelietotu). Tomēr daudzi izvairās tīrīt zobus pēcpusdienā, jo tas it kā noņem gavētāja elpas smaržu, kas ir tīkama Allāham.

Tomēr patiesība ir tāda, ka zobi ir jātīra no rīta un vakarā, jo tas nelikvidē gavētāja elpas smaržu no mutes, bet attīra zobus un mutes dobumu no blakus smaržām un ēdienu atliekām.

Kas attiecas uz zobu pastām, tad tās nav vēlamas, jo tās satur dažādas garšas, samaisās kopā ar siekalām un nav nekādas garantijas, ka gavētājs to nenorīs tā laužot gavēni. Tīrīt zobus ar zobu pastu var uzreiz pēc suhūra, līdz saullēktam un pēc Maghrib (saulrieta). (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Un Allāhs zina labāk.

KAS ANULĒ GAVĒNI?

Ēšana un dzeršana dienas laikā

Ja gavētājs ēd vai dzer ramadāna mēneša dienas laikā, tad viņa gavēnis attiecīgajā dienā ir anulēts.

Intīmas attiecības ar sievu ramadāna mēnesī (dienas laikā)

Ja vīrietis ir nodevies intīmām attiecībām ar sievu ramadāna mēneša dienas laikā vai pēc tam, kad saule ir uzaususi vai līdz saulrietam, tad šis cilvēks ir grēkojis un nepaklausījis Allāham un Viņa Prāvietim. Tādā situācijā abiem ir nepieciešams neieskaitītā gavēņa izpirkšana. To var izdarīt arī atbrīvojot vergu, bet tā kā mūsdienās tādas lietas faktiski nepastāv, tad aktuālas ir tikai divas citas iespējas. Lai izpirktu

Ramadāna mēneša gavēnis

pārkāpumu, gavētājam ir jāgavē divi mēneši pēc kārtas. Ja cilvēks to nespēj izdarīt, tad viņam ir jāpabaro 60 nabagi.

"Ēdiet un dzeriet, līdz spēsiat atšķirt balto diegu (rītausmas gaismas strīpu pie apvāršņa) no melnā diega (nakts tumsas)." (2:187)

Nokavēts gavēnis

Īstam musulmam nav pieļaujama situācija, kad tas nokavē vai nezina par laiku, kad sākas ramadāna gavēnis. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis:

„Tas, kurš nav uzsācis gavēni līdz rītausmai, tad viņam gavēnis netiek ieskaitīts.” (Nasāi (2331) u.c. Husein Salīm Asad un Albānī klasificēja kā autentisku)

Kas attiecas uz brīvprātīgo gavēni, tad to var uzsākt gaišā dienas laikā, ja cilvēks nav pēc rītausmas veicis gavēni pārtraucošas darbības. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

NODOMS GAVĒŅA LAIKĀ

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Nav gavēņa tam, kurš nav nolūkojies gavēt [jau] naktī.” (Nasāi (2334) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Nodoms nozīmē sirds apņemšanās veikt gavēni, ka tas ir obligāts katram musulmam, kurš zina, ka Allāhs ir noteicis gavēni ramadāna laikā kā obligātu. Tādā veidā „dot pajumti” vai nodoma esamība nozīmē musulmam zināt šī noteikuma obligātumu un tā uzticīgu pildīšanu. Tā cilvēka sirds pati parāda cilvēkam, ka rīt tas ir gavēs, ja nav nopietna iemesla tam, lai negavētu. Ar tādu pašu nodomu cilvēks ēd pēdējo reizi pirms aust saule. Cilvēkam nav vajadzības skaļi izteikt nodomu gavēt vai pildīt citu reliģisku pielūgsmi. Nodoma vieta ir sirds vai cilvēka dvēsele un šim nolūkam ir jābūt ar cilvēku visas dienas laikā, tas izpaužas tajā, ka viņš nedomā veikt neatļautas darbības un anulēt gavēni. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Un Allāhs zina labāk.

Ramadāna mēneša gavēnis

KĀDĀ VECUMĀ UZSĀK GAVĒT?

Vīriešu gavēšanas obligātuma sākums

Vīrietis ir pieaudzis no tā brīža, kad viņam pirmo reizi naktī notiek spermas noplūde vai sasniedzot 15 gadu vecumu jaunietis ir sasniedzis pilngadību. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Sieviešu gavēšanas obligātuma sākums

Sieviete ir pieaugusi kopš brīža, kad ir sākušās menstruācijas vai grūtniecība, kā arī kaunumu mati intīmās vietās vai arī sasniedzot 15 gadu vecumu. Ir situācijas, kad meitenēm menstruālais periods uzsākas agri 10 – 13 g., tas nozīmē, ka organisms ir pieaudzis un meitenei ir jāgavē. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Ja gavē mazs bērns

Bērnam līdz noteiktam vecumam nav jāgavē. Tomēr, ja tas viņam ir pa spēkam un gavēni viņš iztur bez grūtībām, tad viņš var gavēt. Vecākiem ir jāamāca bērnus no mazām dienām gavēt, to ieteicams sākt jau pirms bērnus ir sasniedzis desmit gadu vecumu. Kad bērns pieaug, tad gavēt ir jāpiespiež. Ja mazs bērns gavē, tad viņam ir jāizslēdz viss aizliegtais, līdzīgi kā pieaugušajam. Par šo gavēni tas saņems atalgojumu no Allāha, kā arī viņa vecāki tiks atalgoti. Līdzgaitnieki sacīja: „Mēs paši gavējām un mudinājām gavēt savus mazus bērnus. Mēs staigājām uz masdžidu (mošeju) un taisījām viņiem rotaļlietas no vilnas, un, kad kāds no viņiem sāka raudāt pēc ēdiena, mēs viņam devām to līdz gavēņa pārtraukšanai.” (Muslim (1136))

Visgudrais Allāhs aizliedza mums maziem bērniem dot viņiem viņu īpašumu, lai ar to nesabojātu viņus, tad te ir runa par bērnu veselību, tāpēc, ja ir skaidri zināms, ka gavēnis nodara ļaunumu bērna veselībai, tad gavēt viņam ir jāaizliedz.

Un Allāhs zina labāk.

Ramadāna mēneša gavēnis

GAVĒNIS SIEVIETĒM

Menstruāciju perioda laikā

Menstruāciju perioda laikā gavēt ir aizliegts. Attiecīgi gavēņa pārtraukšana menstruālā cikla laikā neattālina sievieti no Dieva Žēlastības, jo viņa pilda Viņa pavēles.

Ja asiņošana ir apstājusies no rīta

Tad viņai ir jāgavē atlikušo dienas daļu, jo uz viņu vairs neattiecas aizliegums, kurš ir sievietēm, kurām ir menstruālais periods. Pēc ramadāna gavēņa beigām šī diena ir jāatgavē kopā ar pārējām iekavētām. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Medikamentu lietošana, lai aizkavētu menstruālo ciklu

Šāda rīcība nav vēlama, jo tā ietekmē sievietes veselību, kā arī Dievs ir noteicis, ka Ādama meitām šāds cikls ir dabisks. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Nedrīkst nodarīt kaitējumu ne tīši, ne netīši.” (Ibn Mādžah (2341) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku pateicoties vairākām hadīsa ķēdēm)

Ja sievietes pēcdzemdību asiņošana izbeidzas ātrāk kā 40 dienu laikā

Tad viņai ir jāveic *ghusl* un jāgavē. Ja šo 40 dienu laikā, sieviete ir uzsākusi gavēt, bet asiņošana atsākas, tad gavēnis tiek ieskaitīts, bet tas ir jāpārtrauc līdz beidzas asiņošana vai 40 dienu garš periods kopš dzemdībām. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Ja sievietei turpinās asiņošana ilgāk kā 40 dienas

Tad šis asinis vairs netiek uzskatītas par pēcdzemdību asinīm un sievietei ir jāveic *ghusl* pirms katras solā lūgšanas un jāgavē, jo šādas asinis netiek uzskatītas par iemeslu, lai nelūgtu, negavētu vai atteiktos no intīmām attiecībām ar vīru. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Ramadāna mēneša gavēnis

Ja sievietes pēcdzemdību asiņošana pēc četrdesmit dienu laika sakrīt ar menstruālo periodu

Tad nedrīkst gavēt, jo sievietes asinis tiek uzskatītas par menstruālām asinīm. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Ghusl atlikšana uz laiku pēc saullēkta

Ja sieviete aizkavē *ghusl* pēc menstruācijām, pēcdzemdību asiņošanas perioda vai intīmām attiecībām ar vīru, tad tajā nav grēka. Tomēr sievietei nevajag atlikt apmazgāšanos uz laiku pēc rītausmas, jo viņai ir jāveic Fadžr (rīta lūgšana), kuras laiks ir noteikts pirms aust saule. Gavēņa laikā ir īpaši rūpīgi jāievēro piecu obligāto lūgšanu veikšanas laiki.

GRŪTNIECES UN ZĪDĪTĀJAS

Ja grūtniece vai ar krūti barjoša sieviete ir pārtraukusi gavēni

Ja ar krūti barjoša sieviete ir pārtraukusi gavēt, baidoties, ka nepietiks piens bērnam, tad viņai nav jāatgavē izlaistās dienas, bet gan jābaro viens trūcīgais par katru izlaisto dienu. Uz to norāda Ibn Abbās vārdi: "Večukam un vecenītei, kuri nav spējīgi ievērot gavēni, grūtniecei un zīdītājai, kuras baidās par bērniem, ir noteikta¹ viena trūcīgā pabarošana par katru izlaisto dienu." (Ibn Al-Džarūd (381) un Beihakī (4/230) Navavī, Ahmad Šākir un Albānī klasificēja kā autentisku)

Ja kādas iepriekšējā ramadāna dienas nav atgavētas gada laikā

Ja tika izlaistas kādas iepriekšējā ramadāna dienas, tad tās ir jāatgavē līdz nākošajam ramadānam. Āišateica: "Man bija gavēņa [parāds] no ramadāna, un es nevarēju to atgavēt līdz pat [nākošajam] šaabānam." (Bukhārī (1950), Muslim (1146)) Zinātnieku vairākums saskata tajā Āišas taisnošanos, kas liek saprast, ka pēc nākošā ramadāna iestāšanās beidzas atgavēšanai atļautais laiks.

¹ Vārdi "ir noteikta" liecina par to, ka tāda ir sunna, nevis līdzgaitnieka viedoklis vai secinājums, tāpēc, ka līdzgaitnieki šādos tiesiskajos statusos neko nenosaka.

Ramadāna mēneša gavēnis

Un Allāhs zina labāk.

CEĻOTĀJAGAVĒNIS

Nav nozīmes kā vai ar ko ceļotājs pārvietojas

Sunnā ir atļauts ceļotājam neievērot gavēni ramadāna mēnesī, neatkarīgi no tā vai ceļotājam tas ir par spēkam vai nav. Šāda atļauja ir dota vispārināti, jebkuram ceļojumam. Katrs cilvēks var patstāvīgi pieņemt lēmumu vai gavēt vai negavēt un nebūs grēka nevienā no izvēlēm.

Pravieša (miers viņam un Dieva svētība) sekotāji atradās kopā ar viņu kara gājienā, ramadāna mēnesī. Daži no tiem ievēroja gavēni, daži negavēja, pie tam tie nepārmeta viens otram par izdarīto izvēli. Anas stāstīja: „Kopā ar Allāha Sūtni (miers viņam un Dieva svētība) mēs veicām pārgājienu, pie tam daži no mums gavēja, bet daži atturējās. Tie, kuri negavēja, izrādīja uzņēmību un cītīgi darbojās, bet gavētājiem daļa darba nebija pa spēkam. Tad Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Un tie, kuri negavēja, aizgāja šodien ar atalgojumu.” (Bukhārī (2890) un Muslim (1119))

Abū Saīda Al Khudrī hadīsā ir teikts: „Kopā ar Praviēti (miers viņam un Dieva svētība), gavējot, mēs devāmies braucienā uz Meku. Kad mēs apstājāmies kādā mājā, Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Jūs esat pietuvojušies pie jūsu ienaidnieka un gavēņa pārtraukšana padarīs jūs stiprākus.” Tas bija atļauts, tomēr daži turpināja gavēt, bet citi pārtrauca. Pēc tam mēs apstājāmies citā mājā un Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: “No rīta mēs satiksimies ar ienaidnieku, gavēņa pārtraukšana padarīs jūs stiprākus, tāpēc pārstājjiet gavēt!” Tas tika pateikts kategoriski un mēs pārstājjām gavēt. Pēc tam mēs atsākām gavēt kopā ar Praviēti (miers viņam un Dieva svētība) ceļojuma laikā.” (Muslim (1120))

Džābira Ibn Abdallāh hadīsā ir teikts, ka atrodoties ceļojumā Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ieraudzīja cilvēku, ap kuru bija savākušies cilvēki. Praviētis novietoja viņu ēnā un jautāja: „Kas ar viņu ir noticis?” Cilvēki atbildēja: „Viņš gavē.” Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Nav dievbijības tajā, ka jūs gavējat ceļojuma laikā.” (Bukhārī (1946) un Muslim (1115))

Ramadāna mēneša gavēnis

Ja ceļotājs ir ieradies svešā vietā

Ja ceļotājs ceļojuma laikā nav gavējis un ir ieradies kādā vietā uz īsāku laiku kā četras dienas, tad viņam šai vietā nav jāatsāk gavēt. Ja ceļotājs ir ieradies svešā vietā un izlēmis tajā uzturēties ilgāk kā četras dienas, tad viņam ir jāatsāk gavēt un jāatgavē izlaisto dienu skaits. Tas tiek izskaidrots ar to, ka uzturoties ilgāk kā četras dienas vienā vietā, ceļotājs iegūst pastāvīga iedzīvotāja statusu un uz viņu vairs neattiecas ceļotāja gavēšanas noteikumi. (AbdulAzīz Ibn Abdullāh Ibn Bāz)

Ja ceļojums ir beidzies dienas vidū

Ja ceļotājs ir izbeidzis savu ceļojumu ramadāna mēneša dienas laikā, tad viņam ir jāturpina gavēt atlikusī dienas daļa.

"Bet tam no jums, kas ir slims vai ceļojumā, jāgavē tikpat citās dienās." (2: 184)

Tas nozīmē, ka brīdī, kad ceļojums ir beidzies, uz cilvēku vairs neattiecas ceļotāja statuss, un šī diena ir jāatgavē pilnībā, līdzīgi kā citas izlaistās dienas. (Abdullāh Ibn Džibrīn)

Transporta vadītāji, kuri neizbrauc no pilsētas

Šādi cilvēki netiek pielīdzināti tālbraucējiem, attiecīgi arī ceļotāju statuss uz tiem neattiecas. Viņiem ir jāgavē kopā ar visiem gavētājiem. (Muhammad Ibn Sālih Al-Useimīn)

Un Allāhs zina labāk.

SLIMNIEKA GAVĒNIS

Ja slimnieks nespēj izturēt ramadāna gavēni un nav cerības, ka slimība tiks izārstēta, tad viņam nav jāgavē

Kā kompensāciju par katru nenogavēto dienu, slimniekam ir jāpabaro viens trūcīgais. Šai kategorijai tiek pieskaitīti arī gados veci cilvēki, kuriem ir grūti ievērot gavēni. Ja vecam cilvēkam nav iespējas pabarot nabadzīgo, tad no viņa papildus nekas netiek prasīts. Ja

Ramadāna mēneša gavēnis

viņa vietā samaksāt izvēlas kāds no viņa tuviniekiem, tad tas tiek pieskaitīts kā tuvinieka labdarība.

Ibn Abbās ir teicis: „Večukam un vecenītei, kuri nav spējīgi ievērot gavēni, grūtniecei un zīdītājai, kuras baidās par bērniem, ir noteikta² viena trūcīgā pabarošana par katru izlaisto dienu" (Ibn Al-Džarūd (381) un Beihakī (4/230) Navavī, Ahmad Šākir un Albānī klasificēja kā autentisku)

"Bet tam no jums, kas ir slims vai ceļojumā, jāgavē tikpat citās dienās." (2: 184)

Slimnieka atlīdzība par negavētu ramadānu

Ja veselība ir uzlabojusies un cilvēks atkal spēj gavēt, tad viņam ir jāatgavē iekavētais.

"Bet tam no jums, kas ir slims vai ceļojumā, jāgavē tikpat citās dienās." (2: 184)

Cilvēks iekavēto ramadāna gavēni var atgavēt ar pārtraukumiem, neievērojot to veselu mēnesi no vietas. Slimniekam papildus atgavēšanai nav jāpabaro trūcīgie, jo gavēnis tika izlaists nopietnu iemeslu dēļ – slimības.

Ja slimnieks izveseļojas dienas laikā

Ja slimnieks ir izveseļojies ramadāna mēneša dienas laikā, tad viņam ir jāturpina gavēt atlikusī dienas daļa.

"Bet tas no jums, kas ir slims vai ceļojumā, jāgavē tikpat citās dienās." (2: 184)

Tas nozīmē, ka brīdī, ka cilvēks ir vesels un uz to vairs neattiecas slimotāja statuss. Kā arī šī diena ir jāatgavē pilnībā, līdzīgi kā citas izlaistās dienas.

Garīgi slimam cilvēkam nav jāgavē

Cilvēkam, kurš neapzinās savu rīcību, nav jāgavē.

² Vārdi "ir noteikta" liecina par to, ka tāda ir sunna, nevis līdzgaitnieka viedoklis vai secinājums, tāpēc, ka līdzgaitnieki šādos tiesiskajos statusos neko nenosaka.

Ramadāna mēneša gavēnis

Cilvēkiem, kuri slimo ar psihiskām slimībām

Slimības laikā nav jāgavē, tomēr, kad veselība ir uzlabojusies ir jāatsāk gavēnis un jāatgavē izlaistās dienas.

Miruša cilvēka vietā var atgavēt

Ibn Abbās teica: „Reiz pie Pravieša (miers viņam un Dieva svētība) atnāca kāds cilvēks un teica: „Ak, Pravieti, mana māte, kurai bija jāgavē mēneša garumā, nomira, vai man ir jāgavē viņas vietā?” Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) atbildēja: „Jā!” un piebilda: „Jo parāds Allāham visvairāk pelna, ka tas tiktu atdots!” (Bukhārī 901 (1953))

Un Allāhs zina labāk.

PAPILDUS LŪGŠANAS

Sunna

- Divu rakātu lūgšana pirms Fadžr (obligātā pirms saullēkta lūgšana);
- Četru rakātu lūgšana pirms Zuhr (obligātā pusdienlaika lūgšana) un divi pēc Zuhr;

Āiša teica: "Nevienu no papildus lūgšanām Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) neveica tik pastāvīgi kā divu rakātu lūgšanu no rīta." (Bukhārī 581 (1163))

Āiša teica: „Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) vienmēr veica papildus lūgšanu no četriem rakātiem pirms obligātā Zuhr un papildus lūgšanu no diviem rakātiem pirms obligātās Fadžr lūgšanas.” (Bukhārī 584 (1183))

- Divu rakātu lūgšana pēc Maghrib (obligātā pirms saulrieta lūgšana);
- Divu rakāt lūgšana pēc Āiša (obligātā pēc saulrieta lūgšana);

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Vistīkamākais darbs Allāham ir tas, ko cilvēks veic pastāvīgi, pat tad, ja tas ir kaut kas mazs.”(Bukhārī (6464) un Muslim (783))

Ramadāna mēneša gavēnis

Un Allāhs zina labāk.

Tarāvīh un Vitr lūgšanas

Tā ir brīvprātīgā nakts lūgšana, kura sastāv no nepāra skaita rakātiem. Pati īsākā Vitr lūgšana var sastāvēt no viena rakāta, bet visieteicamākā ir lūgšana, kura sastāv no vienpadsmit rakātiem, no kuriem 10 rakāti ir Tarāvīh un pēdējā viena - Vitr.

Daudz cilvēku, kuri veic nakts lūgšanu ramadāna laikā, dara to bez iekšējas izprašanas un bez izjūtām. Viņi nav ne tikai iekšēji pārliecināti, bet veic lūgšanas darbības nedomājot un automātiski, vienkārši veicot tās „ķeksiša pēc”. Šāda veida lūgšana ir spēcīgā neesoša un tās pildītājs ir grēcinieks, kuram neredzēt Allāha labumus.

Āišai jautāja: „Kā Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) lūdzās ramadāna gavēņa laikā?” Viņa atbildēja: „Ramadāna un citu mēnešu laikā, Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) neveica nakts laikā lūgšanas no vairāk kā vienpadsmit rakātiem. Sākumā viņš veica četrus rakātus un nejautā man par to, cik brīnišķīgi un gari tie bija, pēc tam vēl četrus un nejautā man par to, cik brīnišķīgi un gari tie bija, pēc tiem viņš veica vēl trīs”. Pēc tam Āiša teica: “Reiz es jautāju: „Vai tad tu guli pirms Vitr veikšanas?” Viņš (miers viņam un Dieva svētība) atbildēja: „Ak, Āiša, patiesi, manas acis guļ, bet mana sirds neguļ!” (Bukhārī 574 (1147))

Nakts lūgšanas ir vēlamas, tās veikt ir aicinājis Praviētis (miers viņam un Dieva svētība)

Ir zināms, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) kopā ar saviem sekotājiem vairākas nakts ir veicis nakts lūgšanas ramadāna mēnesī, tad, izbijies, ka ir uzspiedis šīs nakts lūgšanas, aicināja viņiem pašiem labprātīgi tās veikt. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: “Tas, kurš ir ticības un cerības pārpilns saņemt atalgojumu no Allāha, pavadījis ramadāna nakts nakts lūgšanās, tam Allāhs atlaidīs viņa iepriekšējos grēkus.” (Abū Dāvūd (1372) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Viņi nakts lūgšanas veica vienatnē, divatā vai grupā no trim cilvēkiem, tad Umars uzskatīja par labu veikt šīs lūgšanas grupā, kopā ar imāmu, lai iemācītos Kurānu no

Ramadāna mēneša gavēnis

galvas, klausoties imāmu. Kopš tā laika, tas kļuva par ieradumu starp musulmiem līdz pat mūsdienām. Tajos laikos nakts lūgšana tikai veikta no 23 rakātiem un tajos ilglaicīgi recitēja Kurānu. Piemēram, sūru „Al Bakara” lasīja 12, bet dažreiz 8 rakātos.

Rakātu skaits

Ņemot vērā, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) nav norādījis konkrētu rakātu skaitu, tad te ir iespējama brīva izvēle. Ja ir vēlēšanās var samazināt to skaitu, izvēloties garākas sūras vai arī otrādi īsākas sūras, bet vairāk rakātu.

Ibn Umar hadīsā ir teikts, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Nakts lūgšana – pa pārim, pa pārim.” (Bukhārī (990) un Muslim (749))

Āiša stāstīja: Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) veica nakts lūgšanu no vienpadsmit rakātiem, sakot *taslīm* ("as-salāmu aleikum") pēc katriem diviem rakātiem, pēc tam pievienoja vēl vienu pie pāra skaitļa rakātiem, lai rakātu skaits visā nakts lūgšanas laikā būtu nepāris." (Muslim (736))

Āiša teica, ka parasti Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) veica vienpadsmit rakātus, kas arī bija visa nakts lūgšana. Pie tam katrs viņa sudžūds (lūgšanu pozīcija ar galvu pie zemes) turpinājās tik ilgi, ka katram no jums pietiktu laika, lai recitētu piecdesmit āju un tikai pēc tā viņš pacēla galvu. Bez tam, viņš vienmēr veica papildus lūgšanu no diviem rakātiem pirms obligātās rīta lūgšanas, pēc kuras gulēja uz labā sāna, pirms netika aicināts uz lūgšanu." (Bukhārī 511 (994))

Ibn Umar ir teicis, ka reiz kāds cilvēks jautāja Praviētim (miers viņam un Dieva svētība) par nakts lūgšanām. Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) atbildēja: „Nakts lūgšanu laikā, sākumā tiek veikti divi rakāti, tad vēl divi un tā tālāk, bet ja kāds satraucas, ka iestāsies rīts, lai veic vēl vienu rakātu, kas padarīs kopējo rakātu skaitu šai lūgšanai par nepāri". (Bukhārī 510 (990))

Ir zināms, ka kad Umar savāca Praviēša sekotājus, lai veiktu nakts lūgšanu, tad viņi lūdza divdesmit rakātus un vienā rakātā lasīja aptuveni 30 ājas no „Al Bakara” sūras. Šo

Ramadāna mēneša gavēnis

sūru viņi lūdza astoņos rakātos, ja šī sūra tika lasīta divpadsmit rakātos, tad temps palēninājās.

Konkrēts rakātu skaits nav noteikts, bet veicot nakts lūgšanu ir obligāti nesteigties un ir nepieciešamas pauzes.

Nakts lūgšanu laiks un ilgums nav noteikts

Ja cilvēks veic lūgšanu vēlu naktī, tad saņems par to atalgojumu.

Ir ieteicams veikt nakts lūgšanu pēc miega vai nakts otrā daļā. Vislabākās ir pēdējās nakts stundas.

Āišai jautāja: „Kad Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) veica nakts lūgšanu?” un viņa atbildēja: „Parasti nakts sākumā viņš gulēja, bet tās beigās cēlās, lai lūgtos, pēc kā atkal gulās gultā, līdz tika aicināts uz lūgšanu, tad viņš atkal cēlās. Ja bija nepieciešams veica *ghusl* (pilnīga rituālā apmazgāšanās), ja nebija tādas vajadzības veica vudu (daļēja rituālā apmazgāšanās) un devās uz Fadžr (pirms saullēkta lūgšana) lūgšanu.” (Bukhāri 573 (1146))

Āiša teica: „Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) veica nakts lūgšanas dažādās nakts stundās, sākot jau no pēdējās obligātās lūgšanas pabeigšanas, līdz pat pēdējai nakts stundai.” (Bukhāri 512 (996))

Anas Ibn Mālik teica: „Reiz Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ieiedams mošejā ieraudzīja nostieptu virvi starp diviem stabiem un jautāja: „Kas tā ir par virvi?” Cilvēki atbildēja: „Tā ir Zainabas virve, kura turas pie tās, kad nogurst no lūgšanas.” Tad Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Lai katrs no jums lūdzas, līdz spēj saglabāt modrību un pārtrauc lūgties, kad sajūt nogurumu.” (Bukhāri (1150))

Lūgšanā ir jāievēro *tuma`nīna*

Gan nakts, gan obligātās lūgšanas veicot ir jāievēro pauzes, uzmanīgi un precīzi jārecitē Kurāns, pazemīgi jāveic sudžūd un tašahhud (teksts sējot lūgšanā), pilnībā ir jāatgriežas izejas pozīcijā pēc katras darbības.

Ramadāna mēneša gavēnis

Mierīgums /tuma`nīna/ ir obligāts noteikums un, ja lūgšanās tā netiek ievērota, tad lūgšana tiek uzskatīta par nederīgu.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība), ieraudzīdams cilvēku, kurš veica lūgšanu bez pauzēm, lika viņam atsākt lūgšanu no sākuma, norādot, ka ir nepieciešama pauze starp sudžūd un tašahhud , kā arī pēc pilnīgas atgriešanās izejas pozīcijās un starp diviem sudžūd.

Kurāna lasīšana no grāmatas nakts lūgšanu laikā

Nav grēka tajā, ja ticīgais Kurānu lasa no grāmatas, laikā kad veic nakts lūgšanas ramadāna gavēņa laikā. Neapstrīdami, Kurāna recitēšana no galvas ir labāka. Āiša teica, ka viņas kalpuzēns Zakvāns vadīja [viņas lūgšanu] ramadānā un lasīja no Mushafa. (As-Sunan Al-Kubrā li Al-Beihakī (3497) An-Navavī klasificēja kā autentisku)

Un Allāhs zina labāk.

I`TIKĀF

I`tikāf - dievbijīga norobežošanās ramadāna mēnesī, kuru veica Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) savas dzīves laikā un pēc viņa to veica arī viņa sievas.

Zinātnieki vienbalsīgi uzskata, ka šī rīcība ir apsveicama, bet tikai situācijā, kad tā ir veikta, lai sasniegtu mērķi, dēļ kura šis ieradums tika izveidots. Cilvēkam ir jāuzturas mošejā, lai pakļautos Visvarenam un Visaugstam Dievam, atsakoties tā dēļ no visam šīs pasaules lietām un darbiem, viņš neko nepārdod, nepērk, neatstāj mošeju, nepiedalās bērēs un neapmeklē slimnieku. Viņam ir jāpielūdz Allāhs, jāpiemin Viņš, kā arī jāveic citi Dieva pielūgsmes rituāli.

Kas attiecas uz cilvēkiem, kuri it kā norobežojas, bet naktī vai dienā pieņem apmeklētājus, piedaloties neatļautās sarunās, tad tas absolūti nesakrīt ar dievbijīgās norobežošanās jēgu un mērķi. Ja cilvēku, kurš ir norobežojies apmeklē viens no viņa radniekiem, tad tajā nav nekā sliktā.

Ramadāna mēneša gavēnis

Par Pravieti (miers viņam un Dieva svētība) ir zināms, ka viņa dievbijīgās norobežošanās laikā pie viņa nāca Safija un runāja ar viņu. Ir svarīgi, lai cilvēks šo norobežošanos padara par savu pietuvināšanos Visvarenam un Visaugstākam Dievam.

Un Allāhs zina labāk.

BEIDZOT RAMADĀNA GAVĒNI

Ir vēl nedaudz papildus rituāli, ko muslimi veic ramadāna mēneša beigās, tie palīdz palielināt Allāha atalgojumu, nostiprina ticību un palīdz vēl vairāk pietuvināties Allāham.

Viens no pielūgšanas rituāliem ir Allāha slavināšanas vārdi, tos saka pēc saulrieta naktī uz pirmo *šavva*/mēneša dienu, līdz pat svētku lūgšanai.

"Allāhs vēlas jums atvieglojumu un nevēlas jums apgrūtinājumu, vēlas lai jūs piepildītu skaitu un lielītu Allāhu par to, ka viņš jūs veda, un lai jūs pateiktos!" (2:185)

Allāhu slavēt ir vēlams ar šādiem vārdiem:

„Allāhs Visvarens! Allāhs Visvarens! Nav cita pielūgsmes tiesīga, izņemot Allāhu! Allāhs Visvarens! Allāhs Visvarens! Un tikai Allāham visi slavinājumi!”

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

Vīriešiem šie vārdi ir jāizrunā skaļi gan mājās, gan mošejā, bet sievietēm klusu pie sevis. Kopīgi slavīnot Allāhu, ticīgie rada svētku atmosfēru un pateicas Dievam par Viņa lielo Žēlastību attiecībā uz viņiem un par to, ka Viņš atļāva tiem veiksmīgi pabeigt lielisko pielūgšanas rituālu – gavēni.

Un Allāhs zina labāk.

Ramadāna mēneša gavēnis

ĪD AL-FITR

Kas ir atgavēšanas svētki?

Svētku dienā visi muslimi izrāda patiesu prieku par gavēņa izturēšanu, nakts lūgšanām, kā arī citiem pielūgsmes rituāliem, ko viņi ir veikuši ramadāna mēnesī.

"Saki: „Ar Allāha devību un Viņa žēlastību!” Lai viņi par to priecājas – tas ir labāk par to, ko viņi uzkrāj." (10:58)

Dienas sākumā visi veic *ghusl* un uzvelk jaunas vai labākās – goda drēbes un dodas uz mošeju, lai veiktu šo īpašo svētku lūgšanu, kura notiek īpašā veidā.

Hadīsos ir pieminēts, ka uz šo lūgšanu dodas vīrieši un sievietes, pavisam jaunas meitenes un jaunas, lai tajā piedalītos, saņemtu augstāko laimi un pašām pārliecināties musulmu piesaukšanas spēkā. Pēc tam priecīgi un aplaimoti ar ziņu par lielā atalgojuma saņemšanu, tie atgriežas mājās, sveicina un apsveic viens otru, iet ciemos un bauda šai dienā svētku mielastu, kā zīmi par svarīga viņu pielūgsmes rituāla pabeigšanu.

Sadaka dalīšana pirms svētku lūgšanas

Sadaka ir labprātīga palīdzība trūcīgiem, žēlastības dāvana.

"Patiesi, dodošiem un dodošām žēlastības dāvanas, un tiem, kas aizdeva Allāham labu aizdevumu, būs pavairots, un viņiem – dāsns atalgojums." (57:18)

Ibn Umars teica, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) uzlika par pienākumu, izdalīt „Īd Al Fitr” laikā, pirms cilvēki iziet uz svētku lūgšanu, sadaku. Sadaka parasti bija viena *sā`* (trauks, kura tilpums - 4,212 l) datelju vai miežu. Viņš pavēlēja tos izdalīt gan vergam un brīvam cilvēkam, gan sievietēm un vīriešiem, gan jaunam un vecam no musulmu vidus". (Bukhārī, 725 (1503))

Abū Said Al Khudrī teica: „Pravieša (miers viņam un Dieva svētība) dzīves laikā, mēs „Īd Al Fitr” laikā dalījām trūcīgiem pa vienam *sā`* kaut kāda ēdiena, tai laikā mēs pārtikām no miežiem un rozīnēm, biezpiena un datelēm." (Bukhārī, 726 (1510))

Ramadāna mēneša gavēnis

„ĪD AL FITR” SVĒTKU LŪGŠANA

Pirms izešanas uz svētku lūgšanu

Anas teica: „Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) nākamajā dienā pēc ramadāna gavēņa beigšanas, nekad neizgāja no mājas (uz svētku lūgšanu), neapēdis pirms tam pāris dateles.”(Bukhārī (953))

Cita šī hadīsa versijā ziņo, ka Anas teica: „... un Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) parasti apēda nepāra skaitli dateļu.” (Bukhārī, 499 (953))

Uz svētku lūgšanu ir ieteicams iet kājām

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) mēdza iziet uz svētku [lūgšanu] un atgriezties ar kājām.(Ibn Mādžah (1294) Albānī klasificēja kā autentisku)

Pie tam atgriezties no svētku lūgšanas ir vēlams pa citu ceļu, ne to kā iets, kad gāja uz lūgšanu.

Abū Hureira teica: "Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) mēdza atgriezties no svētku lūgšanām ne pa to ceļu, pa kuru gāja uz to. (Ahmad (8454) Šuaib Arnāūt un Husein Salīm Asad klasificēja kā labu, Albānī klasificēja kā hadīsu, kurā ir vājums)

Svētku lūgšana notiek bez azāna (aicinājums uz lūgšanu) un ikama (paziņojums par lūgšanas sākumu)

Ir zināms no Ibn Abbās un Džābir Ibn Abdullāh vārdiem, ka azāns netiek saukts ne (uz svētku lūgšanu) Īd-al-Fitr dienā, ne Īd-al-Adha dienā. (Bukhārī, 503 (960))

Runu (khutbu) saka pēc svētku lūgšanas

Ibn Abbās ir teicis: „Es esmu bijis klāt svētku lūgšanās, kuras ir vadījis Pravietis (miers viņam un Dieva svētība), Abū Bakrs, Umar un Usmān un visi viņi veica lūgšanu pirms runas (khubtas).” (Bukhārī, 504 (962))

Ramadāna mēneša gavēnis

Ja Īd Aļ Fitr svētku diena sakrīt ar piektdienu

Šādā situācijā muslims, kurš ir bijis svētku lūgšanā var neiet uz piektdienas, aprobežojoties ar pusdienas lūgšanu.

Zeid Ibn Arkam hadīsā ir teikts, ka veicot piektdienas lūgšanu, Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) atļāva piektdienas lūgšanu un tad teica: „Tas, kurš grib veikt lūgšanu, lai veic.” (Ibn Mādžah (1310) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

Abū Hureira ir ziņojis par Praviēti (miers viņam un Dieva svētība), ka viņš ir teicis: „Uz šo jūsu dienu ir divi svētki. Kurš grib [izpildīt tikai svētku lūgšanu], tas viņam būs arī piektdienas lūgšanas vietā. Bet mēs noteikti izpildīsim arī piektdienas lūgšanu!” (Abū Dāvūd (1075) u.c. Albānī klasificēja kā autentisku)

An-Nuaman Ibn Bašīr hadīsā ir teikts: Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) abu svētku lūgšanās un piektdienas lūgšanā recitēja "Cildini sava Visaugstākā Kunga vārdu" (87. sūra) un "Vai līdz tevis atnāca stāsts par Slēpjošo (*Tiesas dienu*)?" (88. sūra) [Pēc tam] teica: Kad svētki un piektdiena iekrita vienā dienā, viņš to pašu recitēja abās lūgšanās. (Muslim (62:878))

Sievietēm ir jāpiedalās svētku lūgšanā

Daudzi zinātnieki uzskata, ka ramadāna gavēņa pārtraukšanas svētku lūgšana nav norādīta kā obligāta visiem cilvēkiem, tāpēc ir cilvēku daļa, kam nebūs grēks, ja tas to izlaidīs. Tomēr musulmiem – brāļiem šī lūgšana tiek noteikti uzskatīta par vēlamu.

Daudzi zinātnieki uzskata, ka šī lūgšana, pēc svarīguma pakāpes, ir pielīdzināma piektdienas lūgšanai. No tā izriet, ka nevienam vīrietim nav atļauts šo lūgšanu izlaist vai var to izlaist tikai nopietnu, šariā uzrādītu, iemeslu dēļ.

Saskaņā ar šariu ,sievietēm ir jāpiedalās šajā svētku lūgšanā ar noteikumu, ka ir aizklāts viss ķermenis un netiek lietotas smaržas.

Umm Atijja ir teikusi hadīsā: „Abās svētku dienās mums tika pavēlēts iziet [uz lūgšanu], pat neprecētām no savām istabām un pat tām, kurām bija menstruācijas, lai tās

Ramadāna mēneša gavēnis

[sēdētu] aiz vīriešiem un taisītu takbīru un duā vēloties šīs dienas svētību un tīrību.”(Bukhārī (971))Citā Umm Atijja nostāstā ir minēti pravieša (miers viņam un Dieva svētība) vārdi: „Bet tām, kurām ir menstruācijas, nav jāatrodas ārpus lūgšanas vietas, bet lai tās [arī] saņem šo labumu un piedalās ticīgo lūgumos!”(Bukhārī (980))

Viena no sievietēm teica: „Ak, Pravieti! Bet dažām no mums nav slēgta apģērba, lai izietu tajā uz ielas!” Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Lai viņu māsas iedod viņai savu apģērbu!”(Bukhārī (980))

"Jūs, kuri noticēja! Paklausiet Allāham, paklausiet sūtnim un nepadariet savus darbus veltus." (47:33)

Sieviešu daļa masdžidā (mošejā)

Ja masdžidā ir viena lūgšanas telpa un nav atdalīta atsevišķa vieta sievietēm, tad darbojas likums: vīrieši priekšējās rindās, sievietes aizmugurējās.

Pravietis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Labākās rindas vīriešiem ir pirmās rindas un sliktākās– pēdējās rindas. Labākās rindas sievietēm ir pēdējās rindas un sliktākās – pirmās rindas.”(Ibn Mādžah (1001) Albānī klasificēja kā labu/autentisku)

Ja masdžidā ir atsevišķa daļa sievietēm, tad pirmās rindas ir ieteicamas, jo tā viņas ir tuvāk Ka` abai.

Un Allāhs zina labāk.

SEŠU DIENU GAVĒNIS ŠAVVĀĻA MĒNESĪ

Tās ir jebkuras sešas nogavētas dienas šavvāļa mēnesī. (nākamais mēnesis pēc ramadāna). Gavējot šīs papildus neobligātās sešas dienas šavvāļa mēnesī tiek ieskaitīts it kā cilvēks ir gavējis veselu gadu.Katras nogavētās dienas vērtību Allāhs ir palielinājis desmit reizes.Rezultātā sanāk, ka nogavējot ramadāna gavēni (29 – 30 dienas) + 6 dienas ir 36x10, kas ir 360 dienas.

Ramadāna mēneša gavēnis

Abū Aijūba atstāstītā hadīsā ir teikts, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: „Tas kurš gavējis[katru] ramadāna mēnesi un pēc tam turpināja gavēni sešu dienu garumā šavvāļa mēnesī, tad tas ir līdzvērtīgi mūža gavēnim.” (Muslim (204:1164))

Šis gavēnis tiks ieskaitīts tikai pēc ramadāna gavēņa pabeigšanas

Šis hadīss arī pierāda, ka cilvēks, kurš ir gavējis daļu ramadāna mēnesī un daļu nav gavējis (atļautu iemeslu dēļ), tad viņam obligāti ir jāatgavē izlaistās ramadāna dienas šavvājā vai kādā citā mēnesī pirms uzsākt jebkuru no neobligātajiem gavēņiem. Kad cilvēks ir atgavējis izlaistās obligātās dienas, tad var veikt papildus labprātīgo gavēni sešu dienu laikā šavvāļa mēnesī, lai saņemtu solīto atalgojumu.

Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) teica: „Tas, kurš ir gavējis ramadāna mēnesi, tad turpināja to sešu dienu garumā šavāļ mēnesī ...”, (Muslim (204:1164))

Ja precēta sieviete gavē neobligāto sešu dienu gavēni šavvāļa mēnesī

Sieviete, kurai vīrs neatrodas mājās, var gavēt šo neobligāto gavēni nevienu par to neinformējot. Ja vīrs nav nekur devies, tad sievai ir viņš jāinformē par nodomu gavēt šo neobligāto gavēni un jāsaņem atļauja. Tas ir saistīts ar seksuālajām attiecību svarīgumu starp sievu un vīru. Ja viņa vēlas gavēt tās sešas dienas (un tas nozīmē arī dienas laikā būs jāatturas no seksuālajām attiecībām), tad tam ir jāpiekrīt abiem. Ja sieva nav prasījusi atļauju vīram, vīram ir tiesības pārtraukt viņas gavēni, aicinot uz intīmām attiecībām. Tomēr, ja vīrieša vēlme ir pārvarama, tad ir ieteicams atļaut sievai pabeigt savu gavēņa dienu, ja tas neietekmē viņas veselību. Šis likums attiecas uz jebkuru neobligāto gavēni.

Dienas, kurās ir aizliegts neobligātais gavēnis

Ir aizliegts gavēt atsevišķas piektdienas un sestdienas, tādu aizliegumu ir noteicis Praviētis (miers viņam un Dieva svētība). Tomēr, ja cilvēks gavē vairākas dienas un tajās ir piektdiena vai sestdiena, tad tajā nav nekāda ļaunuma.

Ir aizliegts gavēt arī trīs „Īd Al Fitr” dienās, kā arī upurēšanas svētkos (Īd Al Adha) (...) un trīs dienās pēc tiem, tādu aizliegumu ir noteicis Praviētis (miers viņam un Dieva

Ramadāna mēneša gavēnis

svētība). (Ahmad (16752) u.c. Šuaib Arnāūt klasificēja kā autentisku pateicoties vairākām hadīsa ķēdēm)Ar vienu izņēmumu - upuru ziedošanas svētkos ir atļauts gavēt tam, kurš nevar atļauties upurēt lopu.

Āiša un Ibn Umar ir teikuši: „Trīs dienu gavēnis pēc upuru kaušanas svētkiem ir atļauts tikai tam, kurš nevarēja ziedot upura lopu upurēšanai.” (Bukhārī (1997))

Ja cilvēks vēlas gavēt šīs trīs dienas pēc savas brīvas gribas vai cita iemesla dēļ, tad tas nav atļauts, kā arī ir aizliegts gavēt svētku dienās un šavvāļa mēneša 30-tajā dienā, ja jauns mēness nav droši noteikts. Ir aizliegts gavēt dienu vai divas pirms ramadāna gavēņa.

Abū Hureira stāsta, ka Praviētis (miers viņam un Dieva svētība) ir teicis: “Lai neviens no jums nesāk gavēt pirms ramadāna sākuma, ja vien cilvēks to nedara pastāvīgi (mēneša vidus, piektdiena vai ceturtdiena), tad lai gavē tajā dienā”. (Bukhārī 883 (1914))

Un Allāhs zina labāk.